

Ábrahám Erika

deklarációk

vasárnap délelőtt miseidő

a családostok nemsoká
csirkepörköltet esznek
elzavarják a kölyköket tanulni
a párok kegyes őszben ülnek
hogylétük 180 fokos szöveget
zár be fázós ökönyálon
megcsúszó fény metszi ketté
a látóteret egyikük látja
mekkora az alkotott kép torzulása

kézzel ejtett vágás nyoma
milyen rugalmas az élő szövet
micsoda ellenállást fejtenek ki a bőrrétegek
ahogy szétnyílnak értetlen egymás után
a nyüszögve áhított vérig
a dédelgetett seb fölé húzóódó hám
érvénytelen akár a másik akarása
mindegy

csak tölts be az elvárt hiedelmet

elmaradt világvég

vasárnap beszivárgó szégyen

kis konyhakert
tárgyak pártfogása
felmutatni a kirakott képet
úgy néz rám mint egy jelenésre
meddig tartott amíg kijöttél kérdi
megrémül a halott időtől de
legalább mást mond mint az átlag
könnyű neked

bevágott üvegajtó
szilánk a mamusz alatt
téboly hívása gyere könnyebb lesz
mögöttem szánkón három gyerek
kis testek zsákjai egyetlen parancs
haza kell vinnem őket

mind ugyanazt a nevet viseli

Majláth Ákos

Miyazaki a Nyírségbe látogat

A kiserdő felé sétáltunk,
és a tölgyfa arcú Ica néni arra tanított:
mindig legyen pár szem makk a zsebemben,
hogy a vaddisznóisten tudjon rólam,
és tudjanak a gyerekei is,
akik az erdő csendjére vigyáznak.

Zajt hallok a megmaradt fák felől.

Kimászik az árokból.
Szájából kiálló cigarettaszálak,
felnyársalják az eget.
Bőre szikes föld,
szemöldöke kiégett fűcsomó.
Az ajka csupa repedés,
hüllők fészkelnek benne.
Azt mondja, ő a vaddisznóisten
utolsó leszármazottja és a biciklijét keresi.
Zsebeimben apró.
Segítek neki.

Tűz a Nap,
ömlik rólam a szégyen.
Így már jó, mondja.
Rámárokol a kormányra. Elterül a földön.
Térdet hajtok és a szakadt
erdésmellény zsebeiben kutatok.

Telefon, pénztárca, kulcsok.

Hittan után

Oroszlán a suliudvaron,
elveszi tőlem a Rubik-kockát.
Rám üvölt, hogy magyarázzam el neki.
A fehér sarkok kirakásánál tartok:
oldalt fel, lent balra, oldalt fel, lent jobbra, oldalt fel.
Jól mondtam, nyugtatom magam.
Ma már amúgy is elkapott mást.
A jóllakottak nem bántanak.

Oldalt fel, lent balra, oldalt fel, lent balra, oldalt fel,
ismétli. Nem érti, miért nem sikerül.
Hirtelen, mint egy ostorcsapás,
közeledik a keze.

Sötét lesz, mintha Istent látnám,
kezében a világ Rubik-kocka,
nem tudja kirakni.
Iszonyú erővel csavarja.
Reccsen a csont.
Villámok szaladnak
a négyzettrácsok között.
Roppan az ég.
Földhöz vágja.
Nagyot koccan a fejem a bitumenen.
Becsengetnek.

Radnai István a keresztút magányossága

(Pilinszky-parafraízis)

a szálkás ember kezében kialudt a cigaretta
maradtak a csillagok félnek a sötétben
a világ szélén járunk a nyomában
örök az éjszaka túl nyúlik a hajnalon

a nap szemében isten árnyékot keresünk
nem egyenes az út az ösvény eltéved
mielőtt az ember házasodna s a halállal
szálkás kis ember a kialudt cigaretta

füstjén ég-kék füstjén elszáll
„az elveszettek találnak haza”
miért szeretted a nyomorultakat
a rémségeket kerested

nem elég az élet szálkás kis ember
fehér párnáján alszik a halál
ott és amikor pillanat agóniája
robbanás az élet alagsorába érve

úton a temetőből

halottak napja már felejtí a gesztenyét
tavaszi lomb reménye hervad itt
gyertyák lobogó lidércek
az örök világosság istenfénye

mi csak emlékezünk ahogy
a jézus osztotta kenyérré
a feltámadás nem mára szóló ígéret
virág engeszteli az élő iránti figyelmet

hiszen tehattünk volna akármi szép volt az élet
ékítsük legalább sírodat érték alatt
a testet mikor elhagyta a lélek
s mi maradtunk árva örökösök

halott levelek hullanak a fakult gesztenyékre
mi játszunk mint a gyerekek
hitünk kiállja-e hogy ezredet váltott a század
vagy szimbólummá üresedett-e bennünk gyertya

Hőnyi E. Katalin

Szükség

Reggel hatra érünk haza anyával az éjszakai ügyeletről, ahová azért kerültem, mert hólyagok alakultak ki a torkomban. A napok óta tartó, negyven fok körüli láz önmagában nem lett volna elég, hogy orvoshoz forduljak vasárnap éjjel, viszont ez az új fejlemény megrémített: Még a végén meg talállok fulladni álmomban.

A lázam most újra emelkedőben, és olyan gyengének érzem magam, akár a vizes papír.

– Legalább egy kicsit fekdj le – hajtogatja anya, miközben fel-le vonszolom magam a lakásban.

– Nem lehet – erőltetem ki magamból a választ, a beszéd továbbra is fáj a szájuégemben szintén burjánzó hólyagok miatt. – Muszáj embert faragnom magamból fél kilencre.

Anya fejcsóválva vonul vissza a szobájába. Magamra maradok a nagy zacskónyi, frissen kiváltott gyógyszerrel. Az ambuláns lappal vetem össze a nevüket: Melyik melyik? Melyikből kell már most, reggel bevennem az első adagot?

Kétféle antibiotikumot is kaptam, továbbá antihisztamint. Láz- és fájdalomcsillapítót ellenben többet nem vehetek be, mert meglehet, hogy ezek okozták a hólyagokat allergiás reakcióként. Meglehet, hogy nem is szájjal, hanem közönséges fertőzésem van.

Egy harmadikféle tableta lehetséges mellékhatásai között a heves hasmenés is szerepel. Ráadásul éppen ezt kell bevennem reggel, mielőbb. Adott számú órának kell eltelnie a különböző gyógyszerek közt, így mindenképp az interjú előtt kell rá sort kerítenem.

Szorogva dugom vissza a betegájékoztatót a dobozba, majd a hasmenős gyógyszerrel együtt letelepszem a laptopom elé.

Az e-mailjeimhez navigálok, megnyitom az állásinterjú meghívót. A reggel fél kilences időpont alatt egy link szerepel, a koronavírus helyzetre való tekintettel „csak” egy videóbeszélgetésen kell megjelennem. Ez a link vezet az online helyszínre.

Vajon mivel járok jobban? Ha gyorsan beveszem a tablettát, és fél kilencre túlesek a hasmenésen? Vagy ha várok vele, és csak interjú után leszek rosszul? – töröm a fejem gondterhelten, a kékesen derengő képernyőt fixírozva. Legalább tudnám, mennyi idő alatt vált ki hasmenést! Azonnal vagy órák múltán? Akkor aszerint tudnék tervezni. Kábán megdörgölöm a halántékom, majd nekiállok a készülődésnek.

Elegáns blúzt öltök, hozzá melegítőnadrágot, hiszen a webkamerán szerencsére csak derékig látszom majd. Végül a fürdőszobai tükör elé állva megállapítom, hogy siralmasan festek. Sápadsággal, vértelen ajkammal, karikás szememmel betegnek tűnök, épp, mint a lelapult, lenőtt hajammal. Kénytelen leszek feltűzni a tincseim, és imádkozni, hogy a webkamera képminősége ne mutassa őket zsírosnak. A lenövés önmagában még elmegy, most mindenki másnak is karantén frizurája van.

„Analitikus alkat vagyok erős problémamegoldó képességgel, ráadásul mindig stratégiában gondolkodom.” Ezeket a tulajdonságaimat már felsoroltam a HR-esnek az előző videó beszélgetésben, most viszont kamatoztatom is őket, az utolsó kiválasztási körre készülődve.

Valójában ez nem is az utolsó, hanem az utolsó utáni kör lesz. A pandémiás helyzet miatt hetven-nyolcvan jelölt jut egy-egy nyitott pozícióra, így a cégek megengedhetik maguknak, hogy a szokásosnál is szigorúbban válogassanak.

Péntek délután a végső értesítést vártam, felvettek-e. Ehelyett a fejvadász napsugaras modorban közölte velem a telefonban, hogy nagyon szimpatikusnak találtak – több más jelölttel egyetemben. Ezért szerveznének egy újabb interjúkört hétfő délelőttre. Hétfő estére pedig meghozzák a végső döntést.

Aki lemarad, ott marad. Hiába voltam nagybeteg már akkor, pénteken, azonnal lecsaptam a legkorábbi hétfői időpontra. Azt reméltem, a hétfőre elég lesz a gyógyulásra.

Tévedtem.

Kisminkelem magam, majd visszatérek a szobámba, hogy kamerapróbát tartsak. Biztos nem

látszik a melegítőnadrág? Hatalmas szerencsém, hogy nem kell valamelyik elegáns szoknyámat kockára tennem.

A smink is megteszi a magáét. Bár furcsán csillog a szemem, a lila karikák eltűntek alóla. A színem a pirosítónak és rúzsoknak hála majdhogynem ételtel teli.

Miután megfelelő szögbe állítottam a laptop képernyőjét a felvételhez, lefirkantok pár sort egy papírra, és ismét föl-kászálódok. Átsétálok anya szobájához, az ajtaján kiszűrődik a tévé hangja. Tudom, azért vonult vissza, hogy nem legyen az utamban. Korán kelő típus, ha nem kellene készülődni, már idekint tenne-venne.

„Nagyon fáj a beszéd, tartalékolom az erőmet az interjúra, szóval most írni fogok”, mutatom meg neki a papírt. „Hol tartod az abroszokat?”

– Ott vannak az előszoba szekrényben, második ajtó. Miért? – néz rám csodálkozva, de én csak feszülten megkopogtatom a csuklómot ott, ahol a karóra helye volna, és megcsóválom a fejem. „Nem érek rá elmagyarázni.”

Sarkon fordulok, hogy megkeressem a terítőket. Anya alaposan átrendezte a lakást, miután kirepültem, így most fogalmam sincs, mit hol találok. Sosem gondoltam volna, hogy újra összebútorozunk. Ám a koronavírus úgy fújta el az életemet, akár egy kártyávarat. Állás, albérlet, jövőbeli tervek... Egy szempillantás alatt a semmiben találtam magamat.

Beviszem a szobámba a legnagyobb viaszos vászon terítőt, és leteregetem vele a székemet. Stratégiai gondolkodás, leleményesség, a hidegvér megőrzése krízishelyzetben is. Utóbbival elfelejtettem dicsekedni a HR-esnek múltheti interjúmon, pedig pillanatnyilag úgy vélem, ez a legfőbb jellemzőm.

Érzem, hogy a lázam egyre kúszik fölfelé, a homlokomat szorító tompaság mellé a didergés is csatlakozik. Rég elmúlt az utolsó, este beszedett lázcsillapító hatása. Ha bevennék egy újabbat, azzal a beszédkészségem teljes elvesztését kockáztatnám. Ugyebár még nem derült ki, a hólyagokat allergiás reakció okozza-e, vagy a betegségem velejárói.

Belebújok a blézerembe, noha tudom, hogy ez a hőérzetemben fikarcnyit sem segít majd.

A laptop mellé, a kamera látószögén kívülre kitergegetem a jegyzeteimet. Kulcsszavakat, amiket aduászokként tervezek használni. Adatokat a reménybeli új munkáltatómról.

Minden elrendezve! A telefonom órájára sandítok. A mobilt a kezem ügyében kell majd tartanom arra az esetre, hogyha elmenne a net. Szó szerint a kezem ügyében, hiszen ki tudja, fel tudnék-e érte kelni szükség esetén?

Utolsó simításként főzök egy nagy bögre fekete teát a konyhában, hogy a koffein magamhoz térítsen, végül visszatelepszem vele a helyemre, a számítógép elé. Kipattintom a reggeli gyógyszert a levélből, és „egy életem egy halálom”, lekísérem egy nagy korttyal. Most már jöhet a hasmenés amikor akar, én mindenre felkészültem.

Ekkor jár háromnegyed nyolcra. Míg az interjúkezdésre várok, a reménybeli új munkáltatóm honlapját böngészem. Néha megpróbálkozom pár szó kiejtésével, csak hogy megnyugtassam magam, igenis képes leszek beszélni. A hólyagok miatt selypítetek, viszont ha nagyon megerőltetem magam, el tudom nyomni ezt a hatást. Valójában nem a hólyagok miatt torzul el a kiejtésem – ismerem fel –, hanem a fájdalomtól. Ez jó hír, mert a fájdalomon úrrá lehetek, a szervi okokkal ellentétben. Csupán kényszerítenem kell magam, hogy rendesen formáljam a szavakat így, feldagadt, sajnó nyelvvél is.

Talán szerencsés leszek, és mégsem jelentkezik semmiféle hasmenés vagy egyéb mellékhatás. Ezzel biztatom magam, amikor végre elérkezik az idő, és rákattintok a linkre.

Az interjú négy résztvevős lesz, rajtam kívül két szakmai vezető és a HR-es hivatalos rá. Utóbbi rókaszemű, harmincas nő.

– Köszönjük, hogy ilyen rugalmas voltál és megoldottad péntekről hétfőre, hogy részt tudj venni ezen a beszélgetésen – duruzsolja negédes modorában, amikor mindenki bejelentkezett. A többiek kamerája nincs bekapcsolva, csupán a monogramjuk látszik a kijelzőn.

Tehettem volna mást? Ragyogó derűvel viszonzom a köszöntéseket. Aki lemarad, ott marad, márpedig nekem szükségem van erre az állásra.

Ha nem volna a vírushelyzet, egy szempillantás alatt találnék új munkát, sőt, el sem

vesztettem volna a régit. Most viszont bármilyen fűszálba kapaszkodnom kell. A cégek többsége létszám stopot rendelt el, vagy tömeges leépítésbe kezdett. A gazdasági válságba ráadásul éppen csak elkezdünk belecsúszni. Beláthatatlan, meddig tart majd az álláshiány, vagy mekkorára nő a munkanélküliség. Ki tudja, meddig kellene jövedelem nélkül kihúznom, ha ezt a pozíciót most nem sikerül megszereznem?

– A korábbi körökben sokat beszélünk a szakmai tapasztalataidról – fűzi tovább édeskés hangján a HR-es. – Most emberként szeretnék még jobban megismerni. Különösen a motivációd érdekel. Miért éppen nálunk képzeled el a jövődet?

Mert itt biztosított a home office, ami sarkalatos, tekintve, hogy ki tudja meddig tart a vírushelyzet. A fejemben úgy zúgnak fel a legnyomósabb indokaim, akár egy felbolydult méhraj. Mert láthatóan stabil cég vagytok, még a válság közepén is toboroztok. A régi munkáltatómmal ellentétben, aki a fél állományát szélnek eresztette hirtelen.

Persze mindezt magamban tartom, míg átéléssel ömlenek nekik, szerencséseknek, akik ott ülnek a nagyvállalat védőernyője alatt. A HR-es barátságos mosolya nem ér fel számító tekintetéig. Látom, ahogy minden egyes szavamat mérlegre teszi.

– Most arra kérlek, indokold meg, miért válasszunk éppen téged?

Abban a pillanatban, hogy kiejti a száján az utolsó szót, megmozdulnak a beleim. Mert én mindenre felkészültem, fojtom magamba ismét a zsigeri válaszomat. Mert itt ülök harminckilenc fok lázzal, felhólyagzott szájjal és torokkal, de akkora akaraterővel, hogy ti ebből semmit sem érzékeltek. Mert ha valaki képes küzdelemre, akkor az én vagyok. Ki kívánhatna nálam erősebb társat a csapatába?

Felkészültem, igen. A jegyzeteimre sandítok, mert az alhasamban támadó, csikaró érzés kizökkentett. Számítottam a kérdésre, így a kulcsszavakat most ott látom magam előtt. Olyan elánnal vágok bele a monológomba, amilyen elánnal a beleim engedik el közben a mocskomat.

Sorolom, sorolom, egyre sorolom, mi mindent kívánok tenni a cégért, mi tesz különlegessé jelöltként engem és csak engem. A rókaszemű álla kissé megemelkedik, úgy tűnik, meglepetésként éri a lendületem.

Valójában a lelkesedésem kétségbeesés. A helyzet abszurdításából táplálkozik. Az afelett érzett büszkeségemből, hogy egy ilyen groteszk helyzetben is hősiiesen helytálló. Valamint abból az irtózatból, hogy talán még ez sem lesz elég. Hogy talán fölöslegesen teszem ki magam ennek a szürreális szenvedésnek.

Miután az interjú lezajlik, kilépek a hívásalkalmazásból. Kikapcsolom a laptopot, majd fásultan hátra dőlök. Kábán meredek magam elé, bűz terjeng körülöttem. Néhány perc múltán könny szökik a szemembe, amint lepillantok a melegítőnadrágomra. Bűzlik a szobám.

– Aanyaaa! – préselem ki magamból a sírós hangú segélykérést. Továbbra is megy a hasam.

Immár megengedhetem magamnak, hogy szétcsúszzak. Lázás fejemben a munkakereséssel kapcsolatos gondolacafatok lebegnek: A legnagyobb szükség idején szükségessé vált magam alá végezni a szükségemet.

Nagy-Laczkó Balázs

Cortez avagy gyarmatosítás vidéken

Ez a város tele van önkéntes konkvisztádorokkal, Cortez, Pizzaro vagy éppen a kelet-indiai társaságok biztos utódaival. A minap is megyek valahol az Élővíz közelében, a töltések alatt, amikor az útmenti szilvafasorban egy tábla támad velem szemben:

„A fákat az apám ültette, én permetezem, a TERMÉS AZ ENYÉM!”

– biztosan Oscar Wilde mesebeli óriása feledte itt nekem.

Azon gondolkodom, milyen szép dolog is ez a bizonyos köztéri privatizáció. Sose hittem volna, hogy egy olyan szép korban élünk valójában, ahol mindenféle fák ültetése elég, hogy egészen magunkévá tegyük a világot.

Gondoljunk csak bele, mennyivel igazabb módja ez az eredeti tőkefelhalmozásnak, mint holmi hétköznapi rablóvilkosság, gyermekkori olajszőkítés, balkánzagú fegyver- és drogcsempészés, kárpótlásjegy-bizniszelés, tsz-magunkra-ruházás és egyéb hazai nyalánkságok: egyszerűen csak ültessünk egy fát a köztérre – persze nem egészen mindegy, hogy hová.

Ugyan, ki is vehetné komolyan, hogy az egész mindenségből csak az a csakis enyém, ami a birtoklapon szerepel? – ez pusztán kiindulási alap, örökös tartomány, startmező: mindazok számára, akiknek nem adatik meg a lehetőség gyárakat és termőföldeket kiszakítani a közösből, de bőrük alatt még most is a sűrű rengeteget tűzzel-vassal maguk legelőjévé szelídítő sztyeppi vándorok vére diktálja az alapütemet, ott van a hétszilvafás megoldás a szerzésre.

A közterület-gyarmatosítás vidéken bevett, több évtizedes, rendszereken átvélő módszerének alapja a gyümölcsfa, melyen térségünkben többnyire valamely pálinkafa-félét értjük. Ide tartozik elsősorban a szilva, majd a meggy, a cseresznye, esetenként az alma és a körte. Kevésbé jellemző, hogy a hódítás eszköze, közterületiség-aprító machetéje barackfa lenne, még ritkábban naspolya – bár megesik ez is.

Ezek a fák gyakorlatilag élő zászlók, melyeknek kitűzésével az újviláglesők birtokbavételi szándékukat hivatottak a környék primitív őslakosságának tudomására hozni. Szemben a szokványos zászlókkal, a gyümölcsfák gondoskodásra szorulnak – e gondoskodás biztosítja a gyarmatosítók lelke számára az érzelmi legitimációt a birtokossághoz. A gyümölcsfa-zászlókitűző logika lényege, hogy a gyümölcsfa táplálásában nem a közterület földjének eleve adott és a köz tulajdonában lévő ásványianyag-, humusztartalma és egyéb tulajdonságai, vagy a gyarmatosító létezéséről és szándékairól mit se tudó Napisten szeszélye játszanak központi szerepet, hanem az az időben és vízben mérhető érték, amit a zászlófa locsolására szán a gyarmatosító. A gyarmatosító logika értelmében a részéről a közöshöz hozzáadott érték nem válik a közös részévé pusztán csak attól, mert jelenlétével a közösség bármilyen hozzájárulása nélkül éppen a közösből szakít ki egy darabot.

Ehhez hasonló, de némiképpen eltérő logikát követ a pad-kapitalizmus, mely a vadkapitalizmus egy sajátos irányzata. Egyes városrészeinken ma is található olyan bizonytalan eredetű padok a járda mentén, melyek egy-egy családiház felé kacsintgatnak. Hogy az évszázados padokat ki helyezte ki, ma már nem tudni, azok a régi hol sváb, hol magyar házak is már vagy negyvenötven éve tulajdonost cseréltek, amik talán némi sejtéssel rendelkeznek az eredetükről. Az „új” birtokos természetesen otthona velejáró tartozékaként tekint a ház előtt álló padra is, így gyakran megesik kisvárosunkban az a jelenet, hogy gyanútlan fiatal bennszülött egyedek nem ismerve a pad-kapitalizmus sajátos tulajdonerőlcseit azokra a bizonyos padokra találnak ülni, a padkapitalista tulajdonosok nem kis felháborodására, akik tüstént a helyszínen teremnek a megfelelő rikács-hangokat a szájukra véve jogos birtokuk védelme érdekében.

A padot azonban nem szokás locsolni, de ha locsolnák se feltétlen növekedne – nem úgy, mint a szilvafa! A gyümölcsfa tőke évről évre növekszik, egyre nagyobb és nagyobb teret hódítva el maga és kitűzője számára a világból, mialatt jó esetben egyre több és több termést is hoz. Sajnos

ez az a pont, amikor felbukkannak a már korábban megismert primitív őslakos gyermekek, akik a bennszülöttekre jellemző módon fittyet hányva a szilvafa-kapitalista világképére megdézsmálják a termést. Egyben az a pont is, amikor a dézsmáló őshonos gyermek szembesül a kapitalizmus azon nyilvánvaló csodájával, hogy a közösből lopás jogos birtokszerzés, míg a közösből lopott birtokból lopás szimpla erkölcstelenség és gyalázat – minden magára valamit adó önkéntes pedagógus tudja, hogy ezek azok a biztos alapok, melyek gyermekeik lelki fejlődésének és társadalomba illeszkedésének elengedhetetlen tartozékai.

Az igazán élelmes gyümölcsfa-kapitalisták ügyelnek arra, hogy sarjat hajtó fajtákat válasszanak. Ebben az esetben egyetlen egyed elültetésével szépen lassan az egész környék saját gyümölcsösükké válhat. Sajnálatos dolog, hogy a köztulajdon elbitorlásának eme módszerét kizárólag gyümölcsfákra és padokra nézve ismeri el az íratlan szokásjog.

Miközben a telihold szelíd fényénél éppen tele szedem a szatyrom a fentnevezett tábla jelölte szilvácskákkaal, azon gondolkodom, mennyivel megkönnyítené az emberek életét, ha a bambuszt is gyümölcsfának tekintenénk. Az ember csak elvetné a kis kínai bambuszt a töltés tövében, aztán csak várnia kell, hogy a sok nád végigfusson az egész Körösök mentén, majd elérje a Tiszát is – észre se veszitek és már meghódítottam a folyók mentén az egész Kárpát-medencét, majd a kontinenst, és nem szólhatna rám senki sem: hiszen minden az enyém, ha már egyszer így döntöttem.

Vagy nem?

HORVÁTH LÁSZLÓ: Mementó '56 – 1994

Acsai Roland
Rondel/9
Először itt

(Halmai Tamásnak)

Először itt, személyesen.
Először látjuk itt mi egymást.
Tandori főntről eddig ellát,
legalábbis most azt hiszem,

s a folyóval nekünk üzen.
Hiába késtünk, persze megvárt.
Először látjuk itt mi egymást.
Először itt, személyesen.

Ez itt a Duna-part, igen.
A Duna-part ez itt ma, nem más.
Két hídja között a kavargás,
s amit nem látok, de hiszem.

Először itt, személyesen.

Rondel/12
Elvonult a

Elvonult a régi vihar,
elvonult vele mind a villám,
és a napja meg éje sincs már:
a múlt a jelenből kihál.

Átváltozik az ebihal,
árnyék a vízirózsa szirmán.
Elvonult vele mind a villám,
elvonult a régi vihar.

Elcsitult hullámaival
hínár szárad a parti sziklán,
és szeptemberünk fénye hull rám
a tegnapival, maival.

Elvonult a régi vihar.

Szabolcsi Alexander
homoklépcsők

egy konyhába ültünk, halvány volt a lámpafény,
a szobából zene szólt, reméltük, senki nem jön be,
vagy ha mégis, velünk együtt hallgat és félrenéz,
az üres csészén jártak az ujjaid, arról meséltél,
hogy máshogy szól, ha kávét vagy vizet öntesz bele,
más hangja van, de a kettőnek együtt nincs semmilyen,
csak búgás, kürtzaj, a kávéról kérdeztelek, hogyan iszod,
tejjel, cukorral, mosolyogtál, annyit mondtál, veled,
az orromra kötötted, hogy a konyhákban nem lehet
hazudni, nem tudom, miért, de hittem neked,
vízzel jobb, akkor olyan, mintha egy parton ülnél,
erről Jalta jutott az eszedbe, mert ott láttalak először meztelenül,
de ezt akkor nem mondtad, a térdemre csúsztattad a kezéd,
miért, neked mi jut róla eszedbe, kérdezted,
talán Jalta, talán Gibraltár, ahol először öleltél utoljára,
hazafele pedig apád hererákjáról beszélünk,
vagy a skót felföldek, ahol egy szirten ülve lógattam a lábam,
nem voltál ott, és egész jó volt úgy, egyedül,
akkor fájni kezdtem a redőnyfényben,
mint vizes kutya egy panellakásban,
aki a kézre vár

Dobosy Tímea

Anyám

ne engedd
bevarrni koponyám
két kézzel markolni
fejbőrömet összehúzni
hajszálerék alá fűzni
befedni az elmét
Anyám
ne engedd
szorítsd le kezüket
másét csattanásról
tiéd érintésről
Anyám
ne engedd
hajtúkanyarral
fordulni őket belém
befedni a rést
leszorítani számát
ne engedd
fakanállal nevelni lányod
konyharendre
köténnyel összehúzni
a gyomorszáját
Anyám
ne engedd
hozzám kötni
a magzatszínórt
köldökbe kapni a kést
kilopni méhemből
ami él
ne engedd
torkomra tenyerüket
nyelvemet kimetszeni
mellemre állkapcsot feszíteni
placentával takarni
gyermekeiket
Anyám
ne engedd

Látens

vízbe fojtják imáikat
a fulladás elől menekülnek
visszaúsznak
lefejtik magukról a fáradt inget
partra szórják a sóhajokat

mégis ki marad vigyázni a tengert
hullámok közt számolni barázdát

szétválogatják a talált képeket
sajátjukként vesznek magukhoz néhányat
a téves darabokat hagyják
hogyan ujjuk közül sirályok csípjék ki

antracit ég felé tartják az utolsót
a gyöngyhalászok szeme
a vihar vaku

HORVÁTH LÁSZLÓ:
Meditáció I.
1990

Völgyi Anna

Sebek, rózsabokor

Vér itatta át szakadt ingem ujját, a könnyökömben éreztem a szívverésem, de egyben voltam. Bori odasietett hozzám, leguggolt, maga felé fordította a kezem.

– Van még a vízből?

A fogamat összeszorítva húztam elő a palackot, majd Bori a kezemre lötykölte az utolsó cseppeket.

– Nem vészes, de ki kell tisztítani.

Talpra álltam. Leporoltam a farmeromat, hogy felmérjem a károkat, ellenőriztem, működik-e kezem-lábam.

Nyírfák inogtak felettünk elrejtve a makulátlan eget. Előhúztam a cigisdobozom. Öngyújtó után kutattam, tüzet csiholtam. Majd' behorpadt a homlokom, olyan erősen szippantottam újra és újra a cigarettába. Bolyhos füstcsík tekeredett spirálba a levegőben. Hadonászva eloszlattam, majd a tenyerembe fúródott miniatűr kavicsokat vizsgáltam.

Ahogy tovább mentünk, a lombok sötétsége felszakadt, hepehupás földútra értünk. Ismerősnek hatott végre a táj. A mezők peremén ágas-bogaz száraz kórók, és vadszőlővel körbefont gyümölcsfák kísérték minket. Míg a kanyarokat róttuk, Bori énekelgetett. Érdekesnek találtam, hogy így kifényesedett a kedve.

Elhagytunk pár vadalmafát, mire gondoltam egyet, és leszakítottam a legszebb almát egy alacsony ringó ágról. Borinak adtam, beleharapott.

– Amúgy véres az arcod.

Egykedvűen jegyeztem meg, feléje nyújtottam egy papírzsebkendőt. Elfogadta, közömbösen dörzsölgette az arccsontját.

A ház drótkerítésénél nosztalgia rohant meg, de nem jöttem rá, ennek örülök-e vagy sem. Bori kireteszelte a kaput. Tétován követtem, átvágtunk a kerten. Lehúztam a fejem a körtefa közelében, Bori félrehajlítgatta az ágakat. Ahogy elengedte őket, a ház oldalának nyomódtak, és a vastag erezetű levelek, mint nyitott tenyerek surrogtak az ereszen.

Ráköszöntünk a szomszéd udvaron tüsténkedő idős úrra. Bori hangjára felderült az arca. Megkérdeztük, mivel tölti az idejét ezen a szép délutánon.

– Megszipkedem a rózsabokrokat, kedveseim. Ti mi járatban vagytok?

Azzal Bori és a bácsi cseverészésbe merült. Mintha ott sem lennék. Azt hittem, néhány udvariassági kört rónak csak le, de amikor már negyedórája beszélgettek, levettem magam a lépcsőre, és a térdemre támasztottam az állam. Elkaptam egy-egy foszlányt a beszélgetésükből. A helyi polgármester választásról, a múlt heti viharról, a közelgő horgászversenyéről vetettek fel unalmas témákat. A bácsi közlékenysége hamarosan az idősebb emberekre jellemző, múltból való merengésbe fordult:

– Te mindig olyan jó kislány voltál, Bori! Emlékszem, milyen sokat segítettél nagymamának. Áldott jó gyerek voltál – ismételtette meghatódva.

A tenyerembe köhintettem, Bori észbe kapott.

– Ne tessék sokáig dolgozni, pihenni is kell – búcsúzott, és végre magára hagyta szomszédját.

– Elnézést, nem tudtam, hogyan mutassalak be – szabadkozott, amikor a verandára léptünk.

Rövid ideig matatott a zsebében, majd a zárba dugta a kulcsot. Elforgatta, és a sarokvasak nyikordulásától kísérvé belökte az ajtót. Körbesétált, szétrántotta a sötétítőfüggönyöket, sarkig tárta az ablakok szárnyát, a benti enyhén dohos szag így egykettőre a beszökő fuvallatba mosódott. A körtefa néhány ága becsapódott az ablakon. A szél a kanapéra terített bolyhos pléd alját lengette.

Bori a csuklómon sötétlő alvadt vérré pillantott. Emlékeztetett, hogy ki kellene tisztítani a sebet. Leemelt egy poharat a kredenc felső polcáról, kevés szörpöt borított az aljára, felengedte

csapvízzel. Miután a kezembe nyomta, az ablak mellé húzott egy széket, és a vaskályhára támaszkodva kényelmesen elhelyezkedett.

A falióra gyászos ketyegésének ütemére ráztam a lábam. Szürcsöltem a szörpöt, körmömmel kocogtattam a poharat. Hamar kiürítettem. Ahogy a pultra csúsztattam, hozzáütődött egy tésztaszűrőhöz. Alaposan kezet mostam, hogy megszabaduljak a sebem köré száradt portól. Gázgangréna – jutott eszembe egyik legrémsegesebb fertőzés néhány gyomorforgató online illusztrációja. Rövid ideig legyeztem a levegőt, hogy elpárologjon a bőrömről a víz, és eltereljem figyelmem az elhalt szövetek képéről – máris a hipochondriámat élesztgették.

Kinéztem az ablakon. Ökörnyál lebegett az udvaron a faágak és a tuják között. A nap alacsonyabbra süllyedt, de a hőség nem enyhült.

Bori egy régi elsősegély dobozból elém helyezett csipeszt, egy flakon fertőtlenítőszer, kötőzúpólyát, leukoplasztot. Bokáját maga alá húzta, mire hezitálás nélkül ejtettem ölébe a kézfejem. Apránként kiszedegte a kavicsmorzsalékot a húsból, végül lefújta a sebet, körbe tekerte, és le is ragasztotta. Tetszett a csinos kötés, amivel megajándékozott.

Kutyaugatást, varjúkárogást hozott a szél, megrezgette a körtefa leveleit. Kilestem az udvarra, a szemem előtt végig pergő jelenet képkockáitól viszont csak annyit bírtam a tenyerembe nyögni, atyáúristen.

Bori szomszédja megtántorodott a rózsabokor mellett. A szívéhez kapott, a mellkasát markolászva levegő után kapkodott, és az egyensúlyát elvesztve a kerítésnek zuhant. Arcával a földre borult, és nem mozdult többé.

Felpattantam.

– A szomszédod rosszul van – hadartam, azzal felrántottam az ajtót, és kirentottam a házból.

HORVÁTH LÁSZLÓ: Kapaszkodás – 2005

Morva Mátyás

Egy főgonosz szabadnapja

Márton nem volt a legjobb főgonosz, de a legrosszabb sem. Pont olyan, akire néhány nappal később már senki sem emlékszik. Aki pontosan tudja: a környezet és a körülmények hibája, hogy úgy istenigazából még a főgonoszság sem sikerült neki. Azért ezt legfeljebb mattrészezen vallja be, csakis önmagának – mert ugye nincs, ki meghallgatná.

Mindenesetre: általában büszkén űzte a hivatását, komolyabb hibát sem követett még el, és a vállalatnál sem szekálta senki. Aki csak annyi pénzt volt hajlandó fizetni, hogy egy Mártont kapjon főgonosznak, az megkapta, és még örülhetett. Nem volt ezen semmi különleges.

Újabban az emberarcú, érző antihősök váltak igazán keresetté, akikkel még urambocsá' azonosulni is tudott a közönség. Márton nem tartotta őket sokra. Ha ebédszünetben szóba került a téma, csak legyintett és magabiztosan előadta elméletét: kapufa az egész, egy főgonosz egyszerűen csak gonosz, még hozzá a nap huszonnégy órájában. Persze az nem elvárható, hogy a tömegek ezt felfogják. A hanyatlás úgyis a divat forráskódjába íródott, ha a csapból is az folyik, akkor majd... Aki nem hiszi, próbáljon meg minden nap tortát enni. Legalább is így képzelte – ha valaki kikérte volna a véleményét, ilyesmit mondott volna. Egyébiránt mindig egyedül ebédelt a sarokba húzódva.

Néha várta, hogy felbukkanjon az ifjabb Márton. Azután kezdett a gondolattal játszani, hogy beleolvasson annak az orosznak a regényébe. Még álmodott is róla: az ifjabbik megjelent, szakasztott hasonmása volt, legalábbis külsőre. Amúgy meg minden alkalommal, amikor az eredeti Márton nem szólított meg egy vonzó nőt, három másodpercen belül flörtölt vele.

Nem is volt főgonosz, így egészen érthetetlen, miért dolgozott a vállalatnál, miért kapott saját irodát, és miért loholt mindig a nyomában egy fiatal titkárnő. Az egész azzal végződött, hogy Márton – már az idősebbik – kenyérvágó késsel ment utána a konyhába, dulakodtak. A véres fehér ing kivételével magára öltötte a ruháit – a sötétkék zakót még meg tudták volna menteni a tisztítóban. Aztán a kukába gyömöszölte az összképet romboló földi maradványokat. Takarítás közben ébredt fel.

A sok unalmas és harmadrendű meló után főgonosznak kiharcolt egy szabadnapot. Ami a programot illeti, alapvetően nem volt ötlete, hétvégék is elteltek, mire dűlőre jutott. A szabadnapnak inkább szimbolikus jelentősége volt – járt neki.

Elkezdte tervezni, mi történik majd: hajnalban mindjárt az edzőterembe megy – akkor még nem lesz ott senki, aki látná. Aztán... Aztán Ciceró, a hónap dolgozója, a legkeresettebb főgonosz, acélrudat csúsztatott a küllők közé. Beteg lett, vagy mi. Mártont riasztották.

Keservesen telt a nap, ahol csak lehetett, éreztették vele: a szerepet nem rá szabták. Persze, tudta ő magától is, éppen azért, már csak dacból is, a saját szájíze szerint csinált mindent.

A végére csak annyi dolga maradt, hogy felrobbantson egy szupertitkos mélyművelésű uránbányát és dúsítóművet valahol a Közel-Keleten. Ha nyögvenyelősen is, de azért minden a terv szerint haladt. Nem volt más hátra, mint az egyik akna peremén elrejtőzni és várni, hogy a főhős, belefusson a csapdába a fekete hajú nővel az oldalán. Képen is elég volt látnia az előbbi, máris utálta – a tekintete az ifjabbik Mártonra emlékeztette.

Arról volt szó, hogy este nyolckor robbanhat a bánya, kilencre már otthon lesz. Persze, a főhősnek jóval tovább tartott túljutni a csapdákon és a csatlósokon. Esetleg beiktatott néhány kellemes, de a cselekmény szempontjából elhanyagolható epizódot a fekete hajú nővel. Legalábbis ez utóbbi eshetőség is eszébe jutott Mártonnak – még jobban előntötte a méreg.

Kilenc óra három percre azért csak odaért a főhős, nyomában a fekete hajú nő. Noha az időzítő szerkezet az akna peremén volt, a bombát csak odalent, a kürtő mélyén lehetett hatástalanítani. A kijelző szerint még két óra volt hátra a detonációig, így ehhez mért izgatottsággal pattantak be az enyhén rozoga teherliftbe, hogy odalent elvágják a kék vagy a piros drótot. Lefelé menet

valószínűleg azon tipródtak, hogy ez egy csapda, de azért csak nem fordultak vissza. Vagy talán azt várták a szöveggönyv alapján, majd a főgonosz is odalent lesz?

Mártonunk már nem is emlékezett pontosan, mi volna a következő lépés. Jogosnak vélt némi önkényes módosítást, ha már a főhősnek sem kellett tartania magát a megbeszéltekhez. Baszódjon meg ott, ahol van a fekete hajú nőjével együtt, gondolta és rideg elszántság öntötte el, miközben megindult az időzítő szerkezet felé. Noha senki sem volt jelen, aki láthatta volna az arckifejezését, érezte: ha mégis volna, kétségkívül végtelenül kokány főgonosznak gondolná. Sőt, valahol mélyen legbelül neki drukkolna, nem az idióta főhősnek. Ritkás bajusza alatt még el is mosolyodott.

Az időzítőpanelhez érve már teljesen magától értetődőnek tűnt, hogy hamarabb fejezze be a munkát, mint a szöveggönyv indokolná – túlórabért úgysem fizetnek soha. Nem vált emberarcú, érző szörnyeteggé, nem emlékezett vissza, milyen traumák érték gyerekkorában, miért is olyan rossz neki, miért is van joga elpusztítani a világot. Mégis érezte, a közönség egy része azonosulni tud vele. Még az is, aki be sem meri vallani. A lelke mélyén azért ott lesz az, bőven elég.

A megbeszélte két óra helyett – ami természetesen a valóságban jóval gyorsabban telik – rezdüléstelen megmásíthatatlansággal tíz percre redukálta a detonáció bekövetkeztének idejét.

Utólag jött rá, hogy a tárna rácsos ajtóval elzárt kijáratához nincs is nála a kulcs. Eredetileg nem is lett volna rá szüksége, hiszen a bomba a főhősnek hála csak a sztratoszférán túl robbant volna. Átvillant az agyán, hogy pánik, de még csak elhessegetnie sem kellett a kósza gondolatot, már mászott felfelé a rácson. Az ajtó feletti részen ritkábban voltak szedve az acélrudak: széltében és hosszában is – főleg hosszában. Ötvenkét kilójával egyszerű feladatnak tűnt átpréselnie magát.

Törzse már a túloldalon volt és nagyjából csak két percbe telhetett. Csak a súlypontját kellett volna a valóság még percekben belül is intakt maradó szeletébe áttornáznia úgy, hogy az esés következtében ne zúzza magát eszméletlenre. Ne maradjon a határmezsgyén, ami még épp elpusztul a főhőssel és a fekete hajú nővel együtt. Ennyit megér, sőt pusztuljon a demarkációs vonalon túl is, mondjuk két kilométeres távolságban minden. Ha túljut rajta, azt sem bánja...

Éppen sikerült csípőjét is – némi vérvesztés után – átpréselnie a rácsok közt, amikor a szóke nő is befutott. Talán maga sem tudta, mit keres, főgonosznak mindenestre biztosan nem. Lángvörös egyrészes úszódresszt viselt, mint a vízimentők a tévében. Észre sem vette a magasban csimpaszkodó Márton.

A rácsosajtó természetesen kívülről volt nyitható. Éppen azért, hogy a főhős is gond nélkül sétáljon bele a kelepcébe. Ezt alapvetően Mártonnak is mondták már, viszont csak a szóke nő antréja után tudatosult benne. Valószínű, hogy a rácsok közt lazán átnyúlva, kívülről lenyomva a kilincset megmenekülni kevésbé lett volna kókány, mint azt lelkiállapota megkövetelte. Utólag belegondolva, a rácsok jelenléte legfeljebb Márton menekülését volt hivatott akadályozni. A főhős amúgy sem távozhatott, míg nem hatástalanította a bombát.

A szóke nő az időzítő szerkezethez rohant, de ötlete sem volt a PIN kódot illetőleg – legalábbis a négy nullán túl. Márton olyan lendülettel toltá vissza magát a radikális átrendeződésre ítélt valóságsgemmensbe, mint aki egyáltalán nem törődik medencecsontja előrenyúló két karéjának sorsával.

Minden előbbi nélkül keblére ölelte a zokogó szóke nő, forró könnyeivel áztatta borostás képét, aztán mellkasához préselte a sajátját. Kérdeznie sem kellett főgonosznak, máris elárulta, hogy a főhőst keresi. Mindenképpen utol kell érnie, ha belepusztul is, de látnia kell, beszélnie kell vele.

Márton gerince tájékán végigszaladt a hideg.

Egy jelentéktelen mellékszereplő ritmusát felvéve az akna mélyére vezető, csúszdaszerű szerkezetre mutatott. Rémlott neki, hogy hatalmas cirkuszok voltak hetekkel korábban a vállalatnál: az egyik oldal elképzelhetetlennek tartotta, hogy az uránbánya és a dúsítóüzem fogalmát összemossák, a másik viszont éppen ezt látta jónak, az urándúsítás csak a felszín alatt lehet érdekes, harsogtak. Odaraknak egy lefelé ívelő spirált, amiről senki sem tudja majd, micsoda, rengeteg csövet, néhány kiselejtezett UF6-os tartályt, esetleg egy baljósan foszforeszkáló tavat és voilà. Végül abban maradtak, hogy a közönség uránbányászathoz és dúsításhoz értő része a bevétel szempontjából elenyésző.

Szóval a lefelé ívelő spirál működhet mint csúszda. Mondta is Márton, hogy a főhős odalent

tombol, a fekete hajú nőt meg már korábban eltemette. Miatta áll most bosszút, jobb, ha senki nem zavarja.

A szőke nő hallatott egy zaklatott jajkiáltást, még a sírásra is újra rázendített, de boldogsága akkor sem lehetett volna nyilvánvalóbb, ha kárörömében ujjongani kezd. Márton minden további nélkül faképnél hagyta és lábait előretolva, gazellatestét kecsesen megfeszítve a csúszdához hasonló szerkezetbe ugrott. Talán tudta, ha csak lapockája és sarka ér le, csökken a súrlódás okozta visszatartó erő, és hamarabb lent lesz.

Márton a visszazámláló szerkezetre pillantott – öt perc volt még hátra. Hangosan felnevetett. Kiélvezte a pillanatot. Aztán még a szőke hajú nő után kiabált, hogy mindjárt elindítja vizet is, meg a fényeket és a zenét – majd jobban csúszik. A kürtő pereméhez szaladt, hogy végső elégtételt vegyen a vízmentes csúszdából előbukkanó úszódresszes masszát látva. Utána minden finomkodás nélkül átréseli magát a rácsok közt és fotelja meghitt magányából megnézi munkája gyümölcsét a későesti hírekben.

Egyre csak leste a csúszda kivezető nyílását az akna alján. Mellette, a szerkezet szájából még mindig visszhangzott a szőke nő sikolya. Már az is eszébe jutott, hogy a súrlódás miatt egészen amorffá vált és valahol félúton megrekedt – nem is sikít már, csak a visszhang.

Aztán mégis nagyot csobbant valami a tárna mélyén foszforeszkáló bányatóban. Márton minden várakozását felülmúlta buborékokat vető testtömeg – a víz vörösre festése helyett a felszínre tört. A szőke nőnek jól láthatóan kutyabaja sem történt a rögtönzött csúszda-használat miatt, legfeljebb néhány horzsolás. Úszódressze viszont maradéktalanul leszakadt róla.

A bányatóból kimászva másodpercekig habozott csak. Teste ugyan fedetlen, fizikai képességeinek viszont hiánytalan birtokában. Két tenyeréből melltartót formált, de messziről is lerítt, hogy nincs megszeppenve. Ugyanabba az irányba iramodott, amerre a főhős és a fekete hajú nő is eltűnt szűk fél órával korábban.

Márton sokkolta a látvány. Eleget hallotta a vállalatnál, hogy jót tesznek az ilyen jelenetek, főleg a nézettség szempontjából, az ajánlóban is felvillantva, ám eddigi munkái során azonban nem tapasztalt hasonlót. Noha messziről, de azt is jól ki tudta venni, milyen fazonra gyantáztatta magát a szőke odalent. A sötétebb szőrzet miatt az is nyilvánvalóvá vált, hogy a haja csak festett szőke, de ezzel egy másodpercig sem foglalkozott. Eszébe sem jutott előbbi kókány énje, másképp rideg szenvtelenséggel legyintett volna. Csak az lebegett előtte, hogy amit a távolból látott, közelről is szemügyre kell vegye, sőt...

Annyi valóságérzéke azért még volt, hogy a visszazámlálóra pillantson. Egészen pontosan három perc maradt. Nem volt már ideje sem liftezni, sem csúszni. Nekifutásból ugrott, éppen úgy, hogy a lefelé ívelő spirált és a csöveket elkerülve egyenesen a bányatóba essen. Hallotta már, hogy a víz ütni is tud, főleg, ha hideg. Na, majd most kiderül, – gondolta volna, de nem ezen gondolkozott.

Zuhanás közben lepergett előtte a rögtönzött forgatókönyv: a szőke hajú nőt még beérheti, majd ráadja a pólóját, úgymint csurom víz lesz. Még szerencse, hogy fehérret vett fel. Azt is előre látta, hogyan tartja majd szeme elé a kezét az ujjai közt kilesve, amíg az öltözik. Meg aztán nem olyan hosszú az a póló. Tovább futnak, elől a szőke...

Abban a pillanatban lesz szerencsés rábukanni a főhősre, amikor épp hatástalanítja a bombát. Noha lehetetlennek tűnik, úgymint sikerrel jár majd, efelől kétség sincs. Amint a bomba hatástalanítva, előlép, mint a valódi főhős – eget rengető csavar. Nem lesz nehéz, hiszen nagyjából tudja, mi mindent követett el főgonoszként. Csupán azt kell a másakra kenni.

A szőke jó esetben hisz majd neki, de semmiképp sem zavar sok vizet. A főhőst meg likvidálja, valószínűleg a fekete hajúval együtt, mert az akkor is mellette maradna, ha valóban a főgonosz lenne. A végén meg mindenki őt ünnepli majd és a vállalatnál is belátják, hogy főhősnek lett teremtve, de az újabb munka előtt igazi szabadságra megy: tengerpartra a szőke nővel. Ott – legalább a nyilvános helyeken – már újra viselhet úszódresszt is, újdonsült főhősünk számára nem lesz titok, mi van alatta. Talán el is veszi, aztán jönnek a gyerekek...

Bombabiztos terv, menni fog – nyugtázta Márton egy pillanattal a bányatóba-csapódás előtt.

A víz meg tényleg hideg volt, és ütött is...

Ágoston Tamás

A szorongó szonettje

Az autóbusz szakadékba fordul.
Mint papírhajó: elsüllyed a komp.
Míg a hullámokat nézem: orvul
agyonszurkál a strandon egy bolond.

Vízbe ülök, de megüt a guta.
A futópardon megáll a szívem.
Bosszúból megmérgez egy ostoba
pincér, mert a bor miatt hisztizem.

Terroristák törnek rám egy bárban
a Los Angeles-i éjszakában
késekkel, *Allah akbart* kiáltva!

Rettegek, mint fejszétől az erdő.
Van bennem valami lágy, tekergő.
Saját mosolyom ijeszt halálra.

A mostoha szonettje

Elveszett volt, mint egy tatógó hal
a parton. Vicceket meséltem neki.
Egy mostoha, azt hittem, nem szereti,
de nevetett. Megkínált rágóval.

Éjjel léptük át a román határt
a reggel óta szakadó esőben.
Az álmoasságtól jobbra-balra dőltem.
Aztán a furgon hirtelen megállt.

Kézen fogott és bevitt az erdőbe.
Kés volt nála. Vonszolt a hegytetőre.
Az utamban vagy, hadarta, és már szúrt

is. Nyakamhoz kaptam. Spricelt a vérem.
Vékony, csontos kezét ámulva néztem.
Egy holdsugár szétfolyó arcára hullt.

A gyógyíthatatlan szonettje

Minden rendben lesz, fiam – mondta
az apám azon a napon, mikor
megtudta a Klinikán (N. Tibor
onkológustól), hogy egy gomba

nagyságú daganat fogja őt
megölni három-négy hónap múlva
(kb.). Nem sírt. Nem volt felindulva
egyáltalán. A tévé előtt

ült, valami régi filmet nézett,
melyben milliomosok henyélnek
egy öbölben ringó fehér jachton.

A dohányzóasztalon csésze állt.
Éreztem a friss kávé illatát.
Igen – mondtam. S elcsuklott a hangom.

HORVÁTH LÁSZLÓ:
Fej – 1972

Aradi Vivien Napsugár

Éghajlatok

Szétfeszül a táj,
türelmetlenek a hallgatások.

Kikaparni a felesleget,
betakarni a lábadat,
hajszálakat vizsgálni,
ne hagyj itt semmit.

Idő előtt beállt a hullamerevség,
vonalaink nem mozdulnak.
Fantomfájdalmat generálok,
elcsattan bőröd.

Egyszer visszatérsz ide,
a muskátlik és a borostyánok között
árnyékról ismerlek fel.

Obszidián

Az egyedüllet elmaradt szavak közötti
iránytű, tévutakra visz. Azt teszi veled,
amihez gyenge vagy, az emlékezés
ígéreték rozsdás giotinja.

Eltorzult reményekkel szorulok ide,
magam köré gyűjtöm mindazt,
amit érintettél. Te kiszorulsz ebből
az apró konyhából, gőzzel és füsttel
távozol, látványosan, búcsú nélkül.
Vérfolt marad utánad, fantomillat.

Sóhajok tapadnak a falakra,
az ablakon besikít a szél.
Magamat érzem minden áramlatban.
Félelemtől kitüremkedett szavaimat
ősz szálakként halmozom, hogy lásd:
nincs másik élet.

Huszedik tél

Lehettél volna túlevelem örökzöldje,
fáradt lángra juhar, száraz kedvemre gyógytea.
Altató az idegen rendszeresség
egy-egy mélypontja után.

Ha megtanulok hangosabban szenvedni,
a szemed magára húzhatta volna a könnyeket.
Most hűtlen vágókért hűtlenséggel fizetek,
a hernyók azóta is szárnyakat lopnak.

HORVÁTH LÁSZLÓ:
Legyen világosság
2018

Makó Ágnes

Dupla forgás

– El sem hiszem, hogy rá tudtál venni erre – mérgelődött a férfi, miközben a fekete korcsolyacipőt próbálta felrángatni a lábára.

A nő mosolyogva figyelte, ő már öt perce elkészült: korcsolya bekötve, kesztyű felhúzva, ajakír felkenve.

– Csak most az egyszer! Úgy örülök, hogy végre eljöttünk, már majdnem vége a szezonnak – válaszolta.

Kesztyű, szekrénykulcs, élvédő. Elbotorkáltak a jég széléig, a nő lendületet vett és siklott, a férfi görcsösen markolta a korlátot. Bizonytalanul indult el, lassan, de így is megingott és sziszegve káromkodott az orra alatt. A nő tempósan haladt, időnként lassított és bevárta a férfit.

– Emlékszel az első randinkra a Mújégen? – mosolygott a nő. – Mennyit bénáztunk, de ott legalább meg mertük fogni egymás kezét.

– És akkorát estünk kézen fogva, mint a fene – tette hozzá a férfi. – Két hétig fájt utána a bokám.

A következő huszonnyolc évben együtt estek-keltek. Templomi, polgári, büfiztetés, játszótér, lakáshitel, előléptetés, csoportos létszámléptetés, kerti grillezés, biciklitúra, házfelújítás, minden, csak korcsolya nem. A nő néha felvetette, de a férfi lesöpörte azzal, hogy ő jeget maximum viszkiiben, de leginkább ott sem. Most meg itt vannak, és a nő olyan magabiztosan hasítja a jeget, mintha profi lenne.

– Ennyi év alatt hogy-hogy nem felejtettél el korizni? – kérdezte a férfi.

– A véremlen van az egyensúly – nevetett a nő.

A férfi rá sem ismert. Ez lenne az ő halk szavú, szerencsétlenkedő neje, aki mindig úgy felnézett rá?

A nő a férfit nézte. Milyen ügyetlenül totyog, és hogy megöszült! Ez a gyerekes piros sapka pedig több, mint viccesen néz ki rajta. És hol marad a szokásos, atyai lekezelő kioktatás? Úgy látszik, azt is az öltözőben hagyta a zsebkendőjével együtt. Már két perce lóg az orrából egy csepp, ami nem akar se visszaszívódni, se lecsöppenni.

A férfi próbált egyenesen haladni a jégen, de fél szemmel a palánkot leste, nehogy túlzottan eltávolodjon tőle. Dühöngött magában, amiért ez a hülyén kinéző ezeréves sapka van rajta, az is csoda, hogy egyáltalán talált otthon sapkát, mert amúgy soha nem hord, minek, amikor mindenhova kocsival jár, az minden egyben, négykerékű esernyő, ahogy mondani szokta. Bezzeg a nő láthatóan ismeri a jégpálya divatját, a sapkája, sálja és kesztyűje színe tökéletesen harmonizál egymással. Innen messziről fiatalabbnak tűnik, biztos azért, mert olyan gyorsan korizik. Most mintha odaintett volna egy fiatal pasinak, aki a jég széléről nézi. Tényleg, integet, mosolyog! Az nem létezik, hogy itt flörtöl az orra előtt! Ez nem is ő.

A nő egy dupla forgást csinált, majd a férfi elé siklott és hirtelen fékezett, a korcsolya éle jégdarabokat fröcskölt a férfi arcába.

– Milyen idióta zenéket adnak itt – morgott a férfi. – És rettentő hangos!

– Nem rosszak ezek, csak újak – válaszolta a nő. – Nem mindig a régi, megszokott a legjobb. Ezek a mostani fiatalok zenéi. Te meg pont, hogy szereted a fiatalabbakat, ha jól sejtem.

A férfi elvörösödött.

– Üljünk le forralt borozni – mondta rekedt hangon.

– Sportolni jöttem, nem hízni – válaszolta a nő.

A férfi ránézett a nőre és megállapította, hogy bár a fenéke kétszer akkora, mint amikor először estek el együtt a Mújégen, összességében most sem néz ki rosszul. Vajon mások is így látják? Például az a hülyefejú pasas a jég szélén?

– Legalább egy teát igyunk – kérte.

Leültek a hideg műanyag székre és iszogatták a túl édes, túl forró teát.

- Ki volt az a pasas, akinek az előbb integettél? - kérdezte.

- Az edzőm - válaszolta a nő. - Azóta járok hozzá, amióta te úgymond késő estig dolgozol, úgy egy éve. Már rég kiderült a híváslistádból, mit is csinálsz esténként. Én korcsolyázom. Az alapoknál kezdtük, egyensúlygyakorlatok, állóképesség-fokozás. Ti hol kezdtétek?

A férfi savanyú arccal kortyolt egyet a teából. Nem így képzelte a lebukást, nem gondolta, hogy egyszerre fogja aljasnak és megalázottnak érezni magát.

- Aztán jöttek a komolyabb technikák, forgások, ugrások - folytatta a nő. - Ezekhez bátorság kell és erő, mert lendület nélkül nem megy, és mindig benne van a pakliban egy hatalmas esés. Pont ezekre van szükségem melletted. Na, megittad? Akkor menjünk vissza a jégre.

HORVÁTH LÁSZLÓ: Idő - 2014

Bucsy Balázs

Macskaeső

A holland, mindenki így hívta. Egyes számban, elég helytelenül, mivel a felesége is itt lakott vele, tehát minimum: a hollandok, vagy a holland pár. Az meg már túl hosszú, még itt vidéken is. A feleség nem sok vizet zavart, a fickó igazi neve meg teljesen értelmetlen magyarul: Mees. Ők voltak tehát a hollandok, akik öt évvel ezelőtt megvették az öreg Radnai szőlőjét, közvetlenül a szántóföldek mellett. Mivel Mees járt a hivatalba, vele tudtál összefutni a boltban, a falunapon, egyszerűen ő lett a holland. Kizárólag a háta mögött, szemtől szemben mindenki ezen a lehetetlen néven szólította. Hatalmas ember, kora ellenére is egyenes, mint egy nyárfa. A falubeliek, akikkel egyidős lehetett, mind meghajlottan jártak már, ez a szeplős tejfölöshajú meg úgy ugrált le-föl a biciklijéről, ahogy én. Pedig alig múltam 14, ő meg már ugye nyugdíjas. Azt beszéltek semmihez sem értett, vagyis inkább mindenben segítséget kért. Ha kiesett egy csempe a fürdőkád oldalából, nem állt neki ragasztózni, bekerekezett a központba és addig kutatott, míg valaki el nem vállalta a feladatot. Természetesen jól meg is fizette a munkát. Tulajdonképpen mi is így ismerkedtünk meg, megbízott ezzel-azzal az istálló körül, persze nem a lovakkal, azokhoz sose engedett közel, egyéb állatokkal kellett foglalkoznom. Olyan nem lehet, valamihez csak ért – gondoltam magamban –, de nem akarja bemocskolni a kezét. Most is ez lehetett a helyzet, mert a délelőtti telefoncsörgésre ébredtem és halottam anyám engem szólongatott. Egyik kezével diszkrétan lefogta a kagyló alsó részét, a másik kezével mutogatott maga felé, menjek, mert engem keresnek.

– Gyere, Pisti – mondta – a holland az, téged keres.

Álmosan a kezembe fogtam a kagylót. Meglepődtem, mennyire fejlődik a magyarja. A nevemet még mindig nem tudta kimondani rendesen, az „á” helyett két „a” betűt mondott.

– Szia Istvaan! Gyere, kérlek segíteni – hadarta a telefonba. – De ne holnap, ma!

– Tíz perc és ott leszek – válaszoltam.

„Majd holnap”, ezek az első magyar szavak, amiket megtanult az itteniektől. Látszott a fején, nem érti. Mindenki ráért, de valahogy a munka is. Elromlott a bojler, egyszer jön a szerelő, le kell kaszálni a lucernát, később, és így tovább, ki tudja meddig, hisz mindig lesz egy következő nap. Felszálltam a biciklire és bár jól tudtam mi a feladat, siettem. A házunk keskeny mellékutcáján – ez kissé leejtős – lassan, egyensúlyozva indultam felfele. Pár kanyar a kocsmáig, illetve a templomig, ki melyiket említi előbb, ha tájékozódni próbál. Utána az Úttörő utcán száguldottam lefele, illetve kifelé a faluból. Az utolsó villanyoszlopot is elhagyva már apró kertek, hobbiszőlők következtek. A holland háza erről a pontról, ha nem láttad mögötte a falut, úgy festett a semmiben, mint egy magányos tanya az Alföldön, pedig ez a Dunántúl. Egy roskatag présházat vettek meg annak idején, amit aztán szépen kicsinosítottak.

Kisebb koromban gyakran környékeztük ezt a romházat a falubeli barátaimmal. Legtöbbször csak elbicikliztünk mellette. Mindenkit már annak a puszta látványtól a hideg rázott, ez volt a mi kísértet házunk. Ahogy aztán idősebbek lettünk kezdett a félelem kíváncsiságba átcsapni és egyre közelebb merészkedtünk. Körbejártuk, feltérképeztük, először kívülről. Napokat ólálkodtunk az évszázadosnak tűnő őserdőben, ami kert helyét vette át a tulajdonos halála óta. Valamelyikünk egy kővel bedobta az ablakot, utána mindenki hazaszaladt, napokig nem mertünk visszamenni. Ezután egyre bátrabbak lettünk: az egyikünk bakot tartott, a másik belesett a koszos ablakon, míg egy szép nap megpróbáltunk benyitni a bejárati ajtón. Félig kinyitottuk, de utána inába szállt a bátorságunk. Másnap meg rettegés kerített minket hatalmába, mikor észrevettük: valaki becsukta azt. Egyikünk a gyermeki hévtől teljesen felfűtve, benyitott és elámulva figyeltük a felhalmozott kicsi ketrecek, a padlótól a plafonig, tele fehér nyulakkal. Apámtól tudtam meg nem sokkal később, hogy az öreg Jakab bérelte és nyulakat tenyésztett benne. Ezek után senki nem járt erre, nagy ívben kerültük, nem iszonyatból. Gyalázatból. Hónapokig az egész

baráti társaságot rettegésben tartotta egy halom nyuszi. Aztán a nyulak eltűntek, megjelentek a külföldiek. Évekkel aztán toldalékokat, emeletet épített hozzá és zárásként megépült egy istálló is a telek átellenes részén a lovaknak. Ez a ház annyira különbözött a többitől. A faluban minden ház ugyanúgy nézett ki, szabályos négyzetek, két ablakkal az utca fele. Általában valami napszitta festéssel, ami még jobban kifakult az évek alatt. A pirosból inkább rozsdabarna lett, a világosabb színek meg halványodtak. Frissen színesre nálunk maximum a kerítést festettük. Ez a szöges ellentéte mindennek, a régi pince hatalmas vörös köveit, az alapot és aljzat egy részét zöldre festette. A falat meg körös körül kirakta dísztéglából, ehhez illeszkedtek a szintén zöld spaletták és végül a megint színezett homlokzat. Nem is tudnám hirtelen megfogalmazni: az egész mesebeli ház egyszerre vonzott és taszított, ugyanannyira akartam volna benne élni, mint lerombolni az egészet.

A biciklit a kapuban hagytam, a gyepp itt kényes dolog, sőt az egész porta, valami elkényeztetett szabályrengeteg. Ne nyúlj ehhez, ne nyúlj ahhoz, azt már említettem, a lovakhoz egyszer sem engedett közel. Az utat az ajtóig kis kövekkel rakták ki, mellette egy magányos, mini szélmalom jó szándékúan hirdette az irányt a bejárat fele. Illedelmesen bekopogtam az ajtón és mikor már egy jó ideje nem jött válasz, benyitottam. Rögtön az ebédelőben találtam magam, illetve konyha és nappali lehetett egyszerre. A két hatalmas ablakon ömlött be a napfény és a kellemes tavaszi meleg ellensúlyozta azt a hidegséget, ami ebből a szobából áradt. Már sokadszorra jártam itt mire meg tudtam fogalmazni: faltól falig csempézett az egész helység, még a régi kandalló is fehér-kék kis lapocskákkal borítva. Mindegyiken külön jelenet, az ember szinte el tudott veszni bennük. Réges-régi vitorlás hajók, tulipánok aztán szélmalomok, különböző állatok és bibliai történetek glóriás figurákkal. Egy egész délelőtt is kevés mindegyiket végignézni. A sokadik zavaró dolog ebben a házban, hogy nem voltak folyosók, a szobák egymásból nyíltak. A bejáratról rögtön elláttam a végébe, a hálóig, ami után egy kis terasz következett. Ha nincs a sötétítő függöny, valószínűleg a pajtáig is ellátok. Épp beljebb léptem, mikor a másik szobából előbukkant a felesége. Fura egy nő, az biztos, mintha csak a teste lenne itt, a lelke még a tengernél szívná a sós levegőt. Hófehér kezével a karámok fele intett és gyorsan kitéssékelte a házból. Kettőnk közül ki a félelmetesebb? Gondolom ő nekem, neki meg én.

Alig kerültem meg a házat rögtön megláttam Meest a pajta mellett, a napsütésben nem is tudtam melyik csillog jobban, a haja vagy a narancssárga mellénye. Hamarosan észrevett és mielőtt bármit mondott, mindkét kezét ökölbe szorította és az egyikkel finoman ráütött a másikra, mintha egy furkósbottal verne valamit. Szóval így képzelte, hogy agyonütöm őket. Odaértem mellé, bizalmasan átkarolt és odasúgta:

- Hat, Istvaan, ő!
- Annyiért nem vállalom, nem - néztem rá kikerekedett szemmel, ne kezdj nekem alkudozni.
- Pénz, kevés, érted? - Szinte az arcába emeltem a kezem és finoman összedörzsöltem a nagyujjamat a középsővel és a mutatóval.
- Ja, jáá - csattant fel. - Pénz oké, macska hat.

Azzal a mozdulattal a pajta ajtaja mögül elővett egy kilyuggatott dobozt, a tetejére odafogta a tárcájából kihúzott bankjegyet, a kettőt együtt nyomta a kezembe. Megfogtam és éreztem a halovány meleget, ami a dobozból áradt. Vajon a nap melegítette fel vagy az állatok hőjét érezni ennyire a csomagoláson át?

- De ne majd holnap - szúrta még oda a végére, mielőtt elváltunk.

A csomagot egy gumipókkal a bicikli csomagtartójára rögzítettem. Egy kicsit rázós lesz nekik, de már nem sokáig. Kár, hogy Mees nem beszél jobban magyarul, vagy mondjuk én az ő nyelvén. Egyesével fojtom meg őket, biztos így mesélném neki. Nem az túl egyszerű lenne. Egy fonott gyékény kosárba átraknám a macskákat. A kast aztán gondosan négy ponton rögzíteném egy kötéllel, úgy, hogy az alját keresztbefonom a stabilitás miatt és a négy szarát hosszabbra hagynám a másik oldalán. Valahonnan szereznek egy héliumos léggömböt, de nem valami vásárit, ez annál hatalmasabb. Egy akkorára lenne szükség, ami a gázzal telefújva elbírja a súlyt. A kötelek szabadon hagyott részére keresztbe kötözve rögzíteném a lufit. Pont, mint egy léghajó, épp piciben, illetve itt súlyok nem lennének, gyorsan szálljon felfele. A kaszálón

engedném szabadjára, nem messze a házától, egy szélcsendes napon. Ott repülnek, látod? A légpuskával már csak akkor venném célba, mikor jó magasan járnak. Negyven méterre egy kólás kupakot is eltalálok vele, szóval jóval távolabb is elengedhetem. Egy jól irányzott lövéssel aztán kidurrantanám. Az lenne aztán a szép látvány, macskaeső a határban.

Lassan visszatekertem a faluba, de az irányt nem hazafelé vettem. A templomnál jobbra indultam, sokkal lassabban, nehogy agyrázkódást kapjanak nekem itt idő előtt. A Kádár utca végén kezdtek ritkulni a házak, mintha pont ellentette lett volna a másik végletnek. Arra fele szépült a falu, errefele meg egyre robbantak le a házak. Ezen a végen fura alakok laktak, csencselésből, piacozásból éltek. Sokszor még a víz sem volt bevezetve, az utca végén levő kék, hajtós ivókútból hozták. Ezt onnan tudhattad, láttad a nőket, ahogy marmonkannákkal hajtják a kutat, majd görnyedve sietnek haza napjában többször. A házakban mi ment, az pedig rejtve maradt, itt még a küszöböt sem léphetted át. Ha anyámat kérdezed, ő még világosan is félt erre jönni, de ha rám hallgatsz, a legjobb üzleteket itt kötheted. Ha kell valami, itt bárki megszerzi, ha meg eladnád, biztos lesz rá vevő, bár, lehet, az árat azért újra kell gondolnod párszor. Az utolsó előtti épületnél álltam meg, szerencsére a barátom pont kint állt a házuk előtt.

- Szia, apád jár még ki a piacra? - kérdeztem, és mellé parkoltam.

- Igen, persze.

- Vihetne ki egy csomó macskát - közben letöröltem az izzadságot a homlokomról. - Külföldi alomból vannak.

HORVÁTH LÁSZLÓ: Metamorfózis - 2018

Siska Péter

Archívum

I.

Vonatok robognak.
Ki tudja, hová.
Vársz, pedig
nincs idő már semmire –
megelőz a képzelt
halál,
és ritka az élők
kegyelme.

2.

Amit a beteg érez,
ha az orvosi
lámpába néz –
valahol
egy kopasz fa áll
a hajnali csöndben,
ágai az eget
tapogatják.

3.

Lassan
jelentésüket veszítik
a tárgyak közötti
összefüggések –
ami maradt,
hömpölygő, sáros folyó.
Úszik benne
a világ.

Scardanelli éjszakái

Ez már csak
a test szigorú rendje,
csak a sejtek
osztódása.
A sötétben ülve
hallgatod
a hullámverést.
Vársz –

érzés nélkül,
ahogy a rovarok
várják a fák
virágzását
a mozdulatlan
ég alatt.

A kezeid nézed.

Szabó Dárió

Gesztenyehús

Birtokolni, megszerezni valamit,
aztán rá se nézni többet,
csak a tudatot élvezni minden nap,
ez tartja frissen az élők húsát.

Birtoklom a félelmet is.
Féltelek, amikor átmész az úton,
hogymire átérsz, elfelejtesz beszélni.
És akkor majd nem tudsz szólni, hogy menjek át
érted, de előtte nézzek körül.

Keresnem kell valamit,
ami jól hangzik, de a kimondás
nem hajtja birtokomba, inkább csak körbe leng,
mint egy gesztenyehúst a héja
tehetetlensége sülés közben.

Puhulok, a táj oltalma elvész.
A hegyormok a hideg folyókig hajolnak bennem.

Néha, amikor beszélni szeretnék róluk,
a szájpaddlásomra tapadnak.

Gyurász Marianna

A repülő kertész

Most még létezel vagy sem,
egy bálnaprintes füzetben vetek számot a lehetőségeiddel,
és hogy hány vonal mentén
csúszott el máris, és hány irányba, ha van, az életed.

Sötétedik, fél szemmel egy tévéműsort figyelek:
Milánóban járunk, ahol egy hívószavakkal zsonglórködő, befutott építész
magyarázza, miként épített
a belváros gyufaszálai közé függőleges
– és mutatja is, látom – erdőt.

A felhőkarcolóból kiékelődő rengeteg erkélyen, párkányon
valóban annyi kifejtett fás szárú él, hogy alig látni a gránitot.
Gianni (ahogy magamban nevezem) azt mondja,
ez az egyetlen urbánus módja a karbon-dioxid nagyfokú megkötésének,
ez a jövő építésze. Legalább öt madárfajt repatriált,
a gyökérszet gondozása viszont igencsak nehéz:
kizárólag repülő kertészek végezhetik.

És itt, azt hiszem, elszenderedem.
Mert azt látom, hogy kövér kezű, szárnyas puttók
ereszkednek alá a merőlegesen kúszó erdőben,
pofont adnak az ágaknak, durcás arccal parancsolnak
a gyökérszetre, hogy az a kijelölt térfogatban és irányba nőjön.

Arcukon ott van minden létező vagy nem létező dühöd:
a lehetőségekre, rám, apádra, az ő apjára,
amiért Gianni kénytelen volt ezt a csodálatos és nevetséges monstrumot,
ezt az ötvenemeletnyi burjánzó kaspót megépíteni a megmentésünkre.
Azért is neheztelsz, mert Gianni ezt az utat választotta,
amely épp elég sima ahhoz, hogy a karcsú sportkocsi is
karcolatlan közlekedhessen rajta.

Persze valószínűleg saját magamat álmodom kerek gyerekarcod mögé.
Lehet, hogy imádnád a milánói gyufaszálak közé ékelt erdőt,
a gombaszószot és az olasz bort is, és soha nem gondolnál a felszín alattira.
Nem olvasnál verseket, és nem érdekelne, kedvenc költőm miért ír
bevásárlókosárban lassan elszivárgó lisztként az időnkéről.
Lehet, hogy sosem értenénk meg egymást.
Lehet, hogy bőgnél megszületni.

Nem értelek, hazudom a metszőollós, szárnyas karonülőnek,
aki azt kérdi, miért nem metszettem meg soha gyökereim.
Majd ő megtanít, hogyan kell. Felém nyújtja a durva fogású ollót.

De itt feleszmélek, még egy kis időre, égő gyomorral és száraz nyelvvel
lehalkítom a tévét, és leírom, hogy
a súlyod most annyi, mint egy gondolaté,
a hosszúságod pedig száznegyvennyolc milliméter.
Ezután a bálnamintás füzettel együtt, egy puha és meleg sarokban,
megágyazok neked éjszakára.

HORVÁTH LÁSZLÓ ADRIÁN: Megálló – 2015

Benedek Szabolcs

Ez nem Amerika

(regényrészlet)

A folyóiratot a megyei tanács művelődési osztálya alapította évtizedekkel azelőtt. Előbb kéthavonta jelent meg, aztán negyedévente, utána annál is ritkábban. Nagyjából akkor, amikor összegyűlt egy-egy számra elegendő anyag, és mindig jókora csúszással, a datálással rendre elmaradva a kalendáriumtól. Becsei Árpád emlékezett rá, hogy a megyei pártbizottság ülésein időről időre fölmerült, hogy meg kellene szüntetni. A szerkesztőségi szobának kinevezett irodában, a tanácsnak a régi városközpontot jelentő főtér egyik sarkában álló neoklasszicista épületében akkora halomban áll a remittenda, hogy időnként ki se lehet nyitni tőle az ajtót. Az úttörők persze örültek, amikor megkapták papírgyűjtésre, csak aztán megmozdítani se bírták a hatalmas zsákokat. Becsei Árpád kíváncsiságból megkérdezte néha Emmát, hogy fogy nála a folyóirat, ám folyton azt a választ kapta, hogy sehogya. Minden más irodalmi és kulturális lapból szoktak vásárolni, ám ebből az esetek jelentős részében egy példányt se. Valószínűleg azért – magyarázta Emma, aki vénségére se vetkőzte le a szokását, hogy mindent megindokoljon a saját szája íze szerint –, mert az egyetlen érdekes dolog benne a címe: Kunhalom. Ezt annak idején kétségkívül jól kitalálták, akár metaforaként is lehetne értelmezni, csak hát az is kellene, hogy megtöltsék az oldalakat tartalommal. Ami viszont errefelé a jelek szerint hiánycikk.

Ennek ellenére a folyóirat az utolsó pillanatban mindig megmenekült. Ha a többi megyének van, akkor nekik is kell, hogy legyen. Amúgy is, nem pártbizottsági feladat, hanem a megyei tanács végrehajtó bizottságának kötelessége a Kunhalommal foglalkozni. Becsei Árpád minden alkalommal megkapta a tiszteletpéldányokat, kötelességtudóan át is lapozta, ám arra már nem tudta rászánni magát, hogy rendesen el is olvassa. A Kunhalom olyan szürke volt belülről is, mint kívülről, a borítója. Az embernek az az érzése támadt, mintha szándékosan tervezték volna olyanra, hogy még véletlenül se kelljen senkinek. A címlaphoz például a lap létrejötte óta nem nyúltak, az évtizedes tipográfia mellett általában egy alföldi tájat ábrázoló fotó vagy valamelyik helyi képzőművész grafikája kapott helyet. A belívekben az idő során eltolódott az arány a helytörténeti és néprajzi közlemények felé, amitől olyan lett, mintha egy múzeumi közlőnyel lapozgatna az ember. A szakemberek számára föltehetően némi érdekességgel bíró, ugyanakkor a nagyközönséget a tények ismeretén túl hidegen hagyó, egy népvándorlás kori lelet megtalálásáról vagy valamelyik tájház jellegzetes építészeti jellegzetességeiről szóló, meglehetősen szárazon megírt beszámolókat egyhangú és végtelen sorát időnként megszakította egy-egy helyi költő verse, ám ezek is olyan bádoglejtőn zörögtek, hogy Sugár elvtárs páros lábbal rúgta volna ki a szerzőjüket az Alföldi Krónika szerkesztőségéből. Ezeknél csak a paraszti életnek a nehézségekben megbúvó szépségeit ábrázoló, szocreál módra giccsesen népieskedő elbeszélések voltak gyöngébbek. Egy-egy lapszámot alig fél óra alatt végig lehetett böngészni, úgy, hogy az ember utána azt érezte, hogy ezt a kevéske időt is elfecsérelte az életéből.

Azt pedig tényleg nem gondolta senki, hogy a Kunhalom egyszer menedéket fog nyújtani, olyat, ami mögött el lehet bújni, sőt az ember be is fúrhatja magát a több mint egy évezrede ott nyugvó hajdani pusztai harcos mellé, és annak megnyugtató társaságában bekelheti ki a történelem változásait.

A pártkongresszuson végbement szakadással Becsei Árpád munkanélküli lett. Igazából nem érte váratlanul, tudható volt, hogy a dolgok erőteljesen abba az irányba tartanak, amikor a „megyei pártbizottság titkára” szavakkal leírt fogalom zörgő falevélhez fog hasonítani, amit metsző őszi szél fúj a messzeségbe. Mégis, amikor rászakadt a rögválóság, ízlelgetnie kellett a dolgot. Eleve a szó, hogy munkanélküli, képtelenségnek tűnt. Az államszocializmus egyik meghatározó és büszkén emlegetett jellemzője volt a teljes foglalkoztatás. Amiről persze

a reformközgazdászok hamar kimutatták, hogy pusztán papíron létezik, ki is találták rá a kifejezést, hogy kapun belüli munkanélküliség. Ami nagyjából azt jelentette, hogy a delikvensnek van állása, amiért kap is fizetést, ám napjának nagy részét azzal tölti, hogy lődörög az üzem területén, egyik ládáról a másikra ül, és közben issza a Kőbányai Világost. Az ilyesmi még inkább kicsinálja az államkincstárt, pláne amikor tömeges jelenségként fordul elő. Ennek ellenére azzal, hogy így működik, elég sokan tisztában voltak. Becsei Árpád is, ám hogy a munkanélküliség egyszer őt is érinteni fogja, legszörnyűbb rémálmában se bukkant elő. Azt a kapitalizmus egyik közismert válságtüneteként tartották számon, olyasmiként, amit a szocializmus történelmileg meghaladott. Igaz, sokáig úgy gondolták, hogy az adó is hasonló kategória, aztán pár évvel korábban kiderült, hogy az is létezhet a tervgazdálkodás keretein belül.

Persze tervgazdálkodásról már szó se volt. Az ország a négy évtized utáni első többpárti választásokra készült, ami előtt egyedüli kérdésként az merült fel, hogy melyik ellenzéki erő alakíthat kormányt. Tényként kezelték, hogy az államszocializmus bukásával és az állampárt szétszakadásával egy korszak véget ért, az utódpartok nem rúghatnak labdába. Szó mi szó, Becsei Árpád egy darabig forgatta a fejében a lehetőséget, miszerint kérhetné felvételét az egyikbe, mármint abba, amelyet a korábbi reformszárny gründolt össze, és amelybe tartozónak akár érezhette is volna magát. Ugyanakkor az is világos volt, hogy ez a lépés rövidtávon nem oldaná meg az egzisztenciális gondjait. A múlt és a jelen közötti eltérést mi sem mutatta jobban, minthogy a pártházat ki kellett üríteni, a két utódpart frissen alakult megyei szervezetei pedig másutt nyithattak egy-egy alig pár négyzetméteres irodát: a reformerek az egyik, a belvároshoz közel eső lakótelep aljában, az ortodoxok viszont érdekes módon abban az épületben, ahol az Alföldi Krónika szerkesztősége is működött, és amelynek felső szintjén átmeneti jelleggel az új pártok kaptak szobát. Igaz, mindnyájan tiltakoztak amiatt, hogy a komcsik odaköltöznek melléjük, aztán elcsendesedtek, miután látták, hogy ennek gyakorlati jelentősége nincsen, a szervezet csupán névlegesen létezik, irodájuk folyamatosan zárva tart.

Becsei Árpád úgy gondolta, a kényszer és az érdeke egyaránt úgy kívánja, hogy elengedje ezt a pártos dolgot. A kollégák amúgy is szanaszét futottak, és onnantól fogva nemegyszer előfordult, hogy amikor valamelyikkel véletlenül szembetalálkozott volna az utcán, az inkább átloholt a másik oldalra, csak ne kelljen neki köszönnie. A reformpárt megyei szervezetének élén pedig éppenséggel az a volt beosztottja állt, aki nem sokkal korábban a balján ült az ellenzékiekkel folytatott kerekasztali vitában, és túl azon, hogy időnként haloványan bólogatott, még véletlenül se nyitotta ki a száját. Becsei Árpád tervezte, hogy majd alapos fejmosásban részesíti a srácot a cserbenhagyás miatt, utána úgy volt vele, hogy nem volna értelme, ami nem megy, azt nem kell erőltetni, pláne, ha a képességek is hiányoznak. Most viszont világossá vált, hogy ez egy jól kitervelt színjáték volt a fiatalember részéről, aki a jövőbe tekintve nem szeretne volna kompromittálni magát az öreg bolsevikkel, és azóta ott pöffeszkedik az utódpart megyei irodájában. Becsei Árpád tőle végképp semmiféle segítséget nem várhatott, és nem is számított rá. Mint ahogy Zombori Zsuzsától sem, akit már eleve nem akart nehéz helyzetbe hozni azzal, hogy megkérdezi, volna-e esetleg egy beosztott újságírói hely a megyei napilapnál.

Ekkor hívták, meglehetősen váratlanul, a megyei tanács művelődési osztályáról. Az immáron majdnem üres irodájában ücsörgött, az egyre néptelenebbé váló pártházban, ahonnan már kihordták a Lenin-képeket, valamint Marx és Engels összes műveit, és az irodaház is elnéptelenedett. Egyik utolsó ilyen napja volt, bejárt addig, amíg lehetett, bár hogy ezt ki szabhatja meg, az nem volt előtte, de mások előtt se teljesen világos. Ekkor viszont egy régi ismerőse hívta, egy tanár, aki a szomszéd kisvárosból került a megyeszékhelyre, a művelődési osztályra, és most, mint elmondta, arra készül, hogy hazaköltözik, és visszamegy tanítani – ahogy fogalmazott: –, amíg engedik neki. Egy másik ügy kapcsán viszont eszébe jutott Becsei Árpád, akivel nem is olyan régen elköltöttek pár közös ebédet a megyei tanács neoklasszicista menzájában, és gondolta, talán nem árt, ha tud róla, hogy rövidesen pályázatot fognak kiírni a Kunhalom vezetésére, miután a jelenlegi főszerkesztő nyugdíjba megy.

Becsei Árpádot először nem különösebben villanyozta föl a hírt, udvariasan megköszönte az értesítést, és további sikereket kívánva abban a kölcsönös reményben köszönt el az ismerősétől,

hogy hátha lesz még alkalmuk nyilvánosan ebédelni úgy, hogy közben egyikük se érzi azt, hogy a másik kompromittálja. Aztán ahogy letette a telefonkagylót, elgondolkozott. Marx és Engels művei már nem voltak az irodájában – miután a város egyetlen antikváriumának dömpingre és a kereslet hiányára hivatkozva esze ágában se volt átvenni ezeket a könyveket, a szó szoros értelmében a történelem szemétdombjára kerültek –, az egyik polcon ellenben ott árválkodott a Kunhalom néhány száma. Levette és beléjük lapozott. Az első gondolata az volt, hogy vissza kéne tenni őket oda, ahol voltak, de az is lehet, hogy még messzibbre. A második az, hogy nem biztos, hogy van más választása. A harmadik, hogy ez lesz ám az igazi kihívás.

Este, a vacsoránál eleinte nem akaródzott elmondani. Elege volt abból, hogy ez az állandó téma. Ami érthető, elvégre húsbavágó dolgról van szó. Az egzisztenciájukról. Például arról, hogy egyáltalán maradhatnak-e ebben a lakásban. Na nem föltétlen azért, mert a Most! bedobta gumicsontként a kérdést, hogy vajon nem kellene-e megvizsgálni másokéhoz hasonlóan a kimúlt állampárt agitációs és művelődési ügyekért felelős megyei titkárnak ingatlanszerzését is. Az Alföldi Krónika nem vette föl a fonalat, amitől pontatlan kívülállók szemében esetleg akár tűnhetett úgy is, hogy van benne némi tapintat és szolidaritás a volt főszerkesztője iránt. Holott a valóság az volt, hogy a lapnál is emlékezhettek arra, hogy Becsei Árpád fejének emiatt nem kellett fájni. A lakáshoz nem panama vagy más ügylet nyomán jutott hozzá, hanem vásárolta. Más kérdés, hogy képesek lesznek-e a jövőben fenntartani, és nem kell-e mondjuk visszaköltözniük a lakótelepre. Márpedig amennyiben hosszú időre konzerválódik a helyzet, előbb-utóbb szóba fog kerülni a költözés, vele együtt pedig még néhány olyan dolog, ami a mostani életformájukról történő lemondásokkal kapcsolatos.

Munkanélküliség és állásszerzés. Olyan fogalmak, amelyekről Becsei Árpád korábban soha nem gondolta, hogy egyszer szembesülnie kell velük. Most viszont nem csupán Damoklész kardjaként lebegnek fölöttes, hanem mindkettő nagyon is itt ül a vállain.

– Megpróbálok valamit – jelentette ki végül mégis a májkrémes kenyér fölött, Klári kérdő pillantására reagálva. – Szóltak, hogy beadhatnék pályázatot a Kunhalom főszerkesztői székére.

– Kunhalom? Az még létezik?

Becsei Árpád dühös pillantással reagált a fia flegmán epés kérdésére.

– Létezik. És ha híres rockzenész leszel, lehet, hogy kicsit újítok és közlök veled benne egy interjút.

– Mit gondolsz, mekkora az esély? – kérdezte Klári.

– Annak, hogy rockzenész leszek? Remélem, sok.

Becsei Árpád elengedte a füle mellett a fia ide nem illő viccét, miszerint úgy tett, mintha a kérdést neki címezték volna.

– Fogalmam sincs – válaszolta őszintén. – Azt se tudom, ki pályázik. Vagy – nézett megint Marcira – pályázik-e egyáltalán valaki. De miért is ne adhatnám be. Bár sokan abban reménykednek, hogy arrafelé tartunk, egyelőre ez nem Amerika, hogy médiabirodalmat lehetne alapítani. A sajtónak ugyanakkor mostanság elég szép keletje van. Szóval van mit keresgélni.

– Persze – biccentett Klári. – Pályázd meg. Valaminek muszáj történnie. Nem azért dolgoztál kőkeményen és sokak kedvére téve ebben a városban két évtizeden keresztül, hogy aztán mindenki magára hagyjon.

Pusztán morális szempontokat tekintve Klárinak igaza volt. Történelmi aspektusokat nézve mindazonáltal ennyire nem volt egyértelmű a helyzet. Épült az új világ, és mindenki kereste benne a helyét. Biztosnak pedig egyelőre az látszott, hogy az lehet a nyerő, aki szakít a réggel.

Másnap Becsei Árpád bement a megyeházára, ahol még jó szándékúan érződött a múlt lehelete, és nem csupán azért, mert ezt az épületet eredetileg is annak tervezték, amire azóta is használták. A pártok egyre élesedő választási kampányában egyelőre csak szőrmentén került szóba a tanácsrendszer átalakítása. Abban mindenki egyetértett, hogy a jelenlegi állapotokat meg kell változtatni, ám hogy mi legyen helyette, arról még viszonylag kevés szó esett. Voltak ennél sürgetőbb dolgok. A tanácsi választásokig még hátra volt egy év, addig lefutnak az országgyűlési választások, ahol eldől, ki lesz az úr a háznál, onnantól lehet méregetni, hogy visszatérnek-e a vármegyék és a főispánok, vagy valami teljesen más lesz helyettük. A megyei

tanácsnál egyelőre minden többé-kevésbé a régi helyén állt. Becsei Árpád is könnyűszerrel megtalálta, amit keresett. Bekopogott a művelődési osztályra, ahol korábban gyakran járt, és ott majdhogynem a nyakába ugrottak az örömtől.

– Milyen régen láttuk errefelé, Becsei elvtárs... vagyis hát... – zavarodott bele a köszöntésébe az egyik villanyírógép mögül a titkárnő, akinek nem ez volt a hivatalos titulusa, hanem az, hogy előadó.

Becsei Árpád mosolyogva legyintett:

– Hagyjuk a formaságokat, Erzsike. Én is örülök, hogy találkoztunk, annak pedig még inkább, hogy ezek szerint mégiscsak vannak ebben a városban olyanok, akik örülnek nekem.

– Már hogye örülnék, kedves Árpád – vágta át a gordiuszi csomót Erzsike, egyben rögvest bizalmasabb tónusba kapcsolva, most már talán megengedheti a hajdani főméltósággal szemben. – Hiszen mindig örültünk, és ez így lesz ezután is. Miben segíthetünk?

– A Kunhalom ügyében jöttem. Úgy hallottam, pályázatot fognak kiírni a főszerkesztői székre.

Erzsike sokatmondó pillantást vetett a vele szemben ülő kollégára, egy nagydarab, testes férfire, aki szuszogva fölállt az íróasztal mögül.

– Holnap fog megjelenni a Krónikában. De természetesen adhatunk egy példányt a kiírásból. Erzsike, működik a stencilgép?

– Itt nem. De máris fölmegyek a másodikra az iparosztályra, és lehúzóok pár lapot.

Így is lett. Míg Erzsike térült-fordult, Becsei Árpád a politikai kérdéseket gondosan elkerülve kedélyesen elcsevegett a művelődési osztály munkatársaival. Kávét is kapott, vastag falú mokkás pohárban, amitől még inkább hatalmába kerítette a nosztalgia andalítóan negédes érzete. Azt is megtudta, hogy az előrejelzések szerint nincs kapkodás a Kunhalomért. Olyan szóbeszéd is kering, hogy amennyiben nem érkezik megfelelő pályázat, megszüntetik, de most már tényleg. Szóval nagyon kellene egy erős és tapasztalt szerkesztői kéz, hiszen a megyének is szüksége van egy prosperáló kulturális folyóiratra.

Becsei Árpád optimizmussal csordultig telve hagyta el a megyeházát. Az se ingatta meg, hogy vagy ötven méter megtétele után, miközben a régi városközpontot jelentő téren haladt át, egy vele szembe jövő, kissé zilált külsejű ember abban a pillanatban, ahogy egy vonalba értek, éles sercintéssel a járdára köpött. Miért kellene mindenütt rémeket látnia? Meglehet, a fickó erős dohányos volt, és pont akkor tört föl a torkából a slejm. Akárhogy is, kellemes, langymeleg az idő, késő őszi napsütésben fürdenek az utcák, és úgy összességében véve talán nincs is minden veszve. A történelem kereke éppen fordul egyet, de ez nem jelenti azt, hogy mindenkit ki kell végezni. Ez már nem az a világ. Bárkit meg lehet próbálni felelősségre vonni, ám ez nem a vésztörvényszékek és a statáriális bíróságok kora. Ahol nincs keresnivaló, ott úgyse találnak semmit. A megyeházán kedvesek voltak az emberek, a kávé se volt rossz – bár a sűrített tej változatlanul agyon van cukrozva –, és ha változnak is bizonyos dolgok, a népköztársaságból lett köztársaságban is lehet élni, mi több, boldogulni is akár.

Becsei Árpád még aznap nekiállt legépelni a pályázatot. Másnap, amikor a kiírás megjelent az Alföldi Krónikában, összetépte, amit addig írt, és kezdte előlről. Ezt napokon keresztül többször is megismételte. Elfogyasztott pár tucat papírt és néhány indigót, mikorra úgy ítélte meg, hogy most már nagyjából rendben van. A végleges tisztázat előtt pedig elolvastatta a szöveget Klárral, és nehezményezte, hogy az nem talál benne semmi kivetnivalót.

– Elolvastad alaposan? Sehol egy elírás, egy helyesírási hiba, egy nyegle mondat, egy nem odavaló kifejezés?...

– Nem láttam ilyet. Miért gondolod, hogy kell lennie? Te mindig nagyon jól fogalmaztál, most meg végképp a legjobb formádat hozod.

Ez a „fogalmaztál” kifejezés Becsei Árpádnak kicsit rosszul esett, hiszen fogalmazni az iskolások szoktak, de nem tette szavá.

A pályázatot személyesen vitte be a megyeházára. Egyrészt biztosabb, ha egyenesen az érintettek kezébe nyomja, mint ha postára adná – ki tudja, esetleg nem kezdenek-e a postások is sztrájkolni, ami divatban van mostanság. Másrészt a múltkor annyira jó volt abban a régi, szép, elvtársi időket idéző légkörben üldögélni egy kicsit, hogy kedve lett ismét megmártózni benne.

Nem kellett csalatkoznia. Mindenkit és mindent a szokott helyén talált. Kivéve Lenint. Az ő gipszbe öntött asztali fejszobra – levélnehezékként is lehetett használni, mármint annak, aki úgy vélte, mások ezt nem fogják illetlenségnek tekinteni – az iratszekrény legalsó polcáról nézett szemrehányóan, de az is lehet, hogy bánatosan kifelé. Becsei Árpád akkor vette észre, amikor Erzsike kinyitotta a szekrényt, hogy a megfelelő irattartóba helyezze a pályázatot. A figyelmét az se kerülhette el, hogy az irattartó nem volt üres. Nagyalakú boríték állt benne.

– Érkezett más pályázat is? – érdeklődött tettetett flegmasággal, miközben a vastag falú pohárkából a kávé szűrte. Ezúttal inkább kockacukrot kért bele.

– Képzeld, Becsei elvtárs... úr... Árpád, ez a tegnapi postával jött – Erzsike meglengette a borítékot. – Tudja, ki küldte? A Sugár Bandi. Ismerte őt, ugye?

Becsei Árpád letette a mokkás poharat az asztalra, Vlagyimir Iljics húlt helyére.

– Egy ideig a főnököm volt. Mutassa csak, kérem!

Erzsike engedelmesen átnyújtotta a még bontatlan borítékot. Való igaz, a bal felső sarokban ott díszelgett a név: Sugár Endre, a feladó címeként egy távoli, az ország másik felébe eső várost megjelölve. Becsei Árpád lelki szemei előtt megjelent Sugár elvtárs Jókai- és Verne-hősökre hasonlító, felejthetetlen alakja. Régen nem gondolt rá, ő viszont a jelek szerint figyelemmel kíséri szülőhelye ügyeit. Vajon honnan értesült a pályázatról? Szóltak neki? Netán ott, a messzeségben is olvassa az Alföldi Krónikát? Egy-két, megyén kívüli előfizető mindig akadt, bár Becsei Árpádnak nem rémlett, hogy annak idején látta volna a listán Sugár elvtárs nevét. Aki azóta már bizonyára nem elvtárs, akkor se volt, szívből biztosan nem, legfőljebb mert a helyzet úgy kívánta. Ráadásul a tragikus sorsú öccsét is meg kellett tagadnia. Milyen indítatásból adhatott most be pályázatot? És mit írhatott bele? Becsei Árpád megtapogatta a borítékot. Meglepően vastag volt, ami azt sugallta, hogy a pályázati anyag az övénél terjedelmesebb lehet. Kérdés, hogy Sugár Endre a túlvégről mit tudhat az itteni ügyekről, mennyire van rálátása a megye kulturális helyzetére, esetleg olvassa-e a Kunhalmot, vagy maximum annyit tud róla, hogy létezik, és így tovább. A legfőbb kérdés mindazonáltal mégiscsak az, hogy az ítések hogy fogják gondolni, mi szolgálja jobban a folyóirat érdekeit: az, ha olyan ember veszi át a lapot, akinek tapasztalatai és ismeretei is bőséggel vannak a helyi viszonyokkal kapcsolatban, vagy olyan, akinek a neve hallatán nem kezd mindenki azonnal bizonyos dolgokra asszociálni.

Becsei Árpád összevont szemöldökkel nézte, ahogy Erzsike gondosan elhelyezi mindkét pályázatot az irattartóban. Az övé dossziében volt, Sugár Endréé borítékban. Becsei Árpád most mindennél jobban sajnálta, hogy elmúltak azok az idők, amikor nemcsak fölbonthatott bizonyos borítékokat, hanem ez egyenesen a kötelessége volt. A kávé mindenestre a múltkorinál keserűbbnek érezte. Lehet, hogy mégis jól jött volna bele a sűrített tej.

Idegesen hagyta el a megyeházát. Kedélyállapotán az se segített, hogy az eget kövér felhők borították, napok óta nem lehetett látni a napot, és váltakozó intenzitással esett az eső. Aztán amikor odahaza Klári fölvetette, hogy megmutathatta volna a pályázatot a gyerekeknek is, hátha mondtak volna valami olyat, ami az ő fiatalos nézőpontjukból hasznos lehet, Becsei Árpád olyat tett, amit különben nem szokott: bevonult a hálószobába, előtte azonban becsapta az ajtót. Igaz, arra ügyelt, hogy a tejjüveg ne repedjen meg.

A vártnál sokkal hamarabb kiderült, hogy fölösleges volt aggódnia. Ismét telefont kapott a korábbi tanártól, akivel érdekes módon nem futott össze a művelődési osztályon, a jelek szerint tényleg gyorsan összepakolt és hazaköltözött. A régi kapcsolatai azonban egyelőre nem szakadtak meg, úgyhogy bizalmasan megsúgta Becsei Árpádnak az első kézből származó információt, miszerint a megyei tanács végrehajtó bizottsága óriási többséggel őt választotta a Kunhalom jövőendő főszerkesztőjének. A hivatalos értesítésre persze várni kell, a bürokráciában mostanság a szokottnál is lassabban mennek a dolgok, de addig is tervezgetheti az első számot.

Becsei Árpád öröme legalábbis ezen a napon nem tartott sokáig. Néhány órával később azzal kellett szembesülnie, hogy árva lett: az anyja is meghalt.

Wirth Imre

ELUTAZTAM. Időben értem a pályaudvarra,
a vágány szelíden füstölt. Magasba hullt
a kő, egy nő zuhant mellém. Apám nyolcvankettő. Sír
Bartis fekete kutyája, anyám hetvenkilenc. Így
maradtak életben. De kertjükben összetört tükrök.
Fiuk sárba süpped, az ital és a szerelemmel
határos boldogság árkokat karcol gyerekei
arcába. Feszülten figyel, mi lesz velük akkor.
Ha nem lesz.

ISTENEM, NE ALTASS el még,
de ne is figyelj, nem vagyok,
csak csukott szemeidben,
ahogy veled elosonok
a semmibe, ahol vagyunk mi
ketten, képzetlen rokonok.
Ne gyere utánam akkor,
ha a padlás az égig ér,
létra nincs, minden csupa vér.
A dróton senki sincs. Remény
ez bárkinek? Furcsa álom.
Összeteszem két kezem és
várok, letörli-e majd
valaki a párafoltot,
míg elalszom, a magányról?

ALSZIK A SÁRBÓL készült arc,
csukva szeme, mintha halna.
Alszik a sárból készült menny,
csak egy kéz dolgozik rajta,
ráncokat igazít, nézi,
hol a sárfolt, hol a hiba.
Angyalszárnyak, hol maradtok?
Összetapadt tollak miatt
omlik össze kedd és szerda,
a jóisten sárverset ír:
mindent tudna, de a semmit
képtelenség felülfírni.

NEM LÁTSZIK, ahogy kezemből
kiszakad az érintés, és
véggépp üresen ballagunk
egy kerítéshez. Nem látszik:
átnyúlsz mégis a drótokon,
és futsz, megállíthatatlan.

SÜN MOSOLYOG rád maszk mögül,
szeme boldogság, elveszel
egy álom mély tüskéiben.
Almaszeletek táncolnak,
hangyák gyöngyöznek fekete
ébredést szomjadban, tárva
a szív, besomfordál egy öreg:
tested szerelem hamuja.

INNEN HATALMAS férfitest
próbál magasba repülni,
vad mezőn sírnak utána,
oly esendő zuhanása.
Ifjúkori fényképeit
égetik el, kígyó kúszik
elő. Méregfogán kamasz
éjek óvszere világít.